

F.J.D.C. Egter van Wissekerke
luitenant-kolonel der infanterie b.d.

Wapentraditieraad, geef onze regimenten terug!

„Varus, geef mijn legioenen terug!”

Keizer Augustus, 9 na Chr.

In eerste instantie had ik de oproep in de titel boven deze beschouwing willen richten aan H.M. de Koningin zelf of in haar naam aan de Minister van Defensie. Dat was misschien formeel juist geweest, maar bij nader inzien leek het mij toch minder gerechtvaardigd. Keizer Augustus, wiens beroemde woorden hier als motto zijn gebruikt, riep immers ook de zijns inziens werkelijk verantwoordelijke voor het drama in het Teutoburgerwoud aan. De Germanen hakten daar in 9 n.Chr. twee Romeinse legioenen onder de wankel bevelvoering van Pro-Consul Quinctilius Varus volledig in de pan.

Vandaar dat ik in dit geval de Wapentraditieraad Infanterie tot de echte schuldige uitroep. Háár advies heeft via de BLS ongetwijfeld de basis gevormd voor een uiteindelijk regeringsbesluit om een aantal infanterieregimenten spoorloos te laten verdwijnen. De Wapentraditieraad doet het ook niet voor minder dan vier regimenten tegelijkertijd! Haar verwijtbaarheid is ook groter dan die van Varus want er kwam niet eens een echte vijand aan te pas. Er zijn dan ook geen mensenlevens te betreuren, maar gesneuveld werd er wel. Volgens de traditieraad misschien kleinigheidjes: de korpsgeest en de traditie van vier heel eerbiedwaardige infanterieregimenten, meer niet!

Herstructurering en traditiehandhaving

Met de voorgaande inleiding doel ik uiteraard op het Besluit van H.M. de Koningin, nr. 618, dd. 29 juli 1994, waarbij:

„De Regimenten Infanterie Johan Willem Friso, Menno van Coehoorn, Oranje Gelderland en Chassé worden opgeheven, de traditie wordt niet overgenomen noch bewaard, de vaandels zullen worden ingenomen.”

Einde verhaal? Ik geef toe dat het wel zo lijkt. Mijn artikel verschijnt dus misschien als mosterd na de maaltijd. Ik hoop nog aan te tonen dat dat niet zo hoeft te zijn.

Ik vraag mij overigens af of het zin zou hebben gehad mijn standpunt in een eerder stadium te publiceren. Ik heb dat vanaf voorjaar 1993 wel overwogen. Toen verscheen de Prioriteitennota waarbij het aantal parate infanteriebataljons tot de helft werd teruggebracht. Je kon toen aannemen dat er iets moest gebeuren met de bestaande tien infanterieregimenten. De hele besluitvorming daarover heeft zich echter zo weinig in de openbaarheid afgespeeld dat moeilijk van de zijlijn zicht erop was te krijgen. Velen spraken erover, weinigen bleken exact op de hoogte. Wie dat precies waren, was bovendien onduidelijk. Of het moesten degenen zijn die zich niet volledig konden uitspreken omdat de kwestie nog in de vertrouwelijke, beleidsvoorbereidende fase was, en op vage geruchten kun je geen artikel in dit tijdschrift baseren. Nu het zo ver is, overtreft het werkelijke besluit echter ruimschoots de bangste vermoedens.

Al deze drukte over een administratieve bevestiging van een praktisch feit lijkt voor sommigen misschien vreemd. De herstructurering van de Koninklijke landmacht leidt immers tot het meer dan halveren van de parate infanteriesterkte, en waar geen paraat bataljon bestaat, is ook geen korpsgeest. Dus is er ook geen plaats meer voor traditiehandhaving.

Deze rechtlijnige redenering lijkt waterdicht. Zo'n simpele gedachtengang moet ook bij het tot stand komen van het advies voor Hare Majesteit door de Wapentraditieraad Infanterie zijn gevolgd. Het gemakzuchtige en fantasieloze resultaat wijst tenminste in die richting. De onvermijdelijkheid van de reductie van de parate infanterie staat ook voor mij hier niet ter discussie. Wel de daaruit getrokken simplistische conclusies. Ik kom daarop nog terug.

Ik zal daarbij ook uitleggen hoe het wellicht anders en beter had gekund.

Om mogelijk bezwaar tegen het achteraf spuien van mijn kritiek wat weg te nemen, zal ik dat doen met een voorstel tot reparatie. Niet voor het heden want dat ligt uiteraard wat moeilijk met een pas „geslagen” Besluit van H.M. de Koningin. Een schetsmatig idee ter overweging en hopelijk ter discussie, dat staat mij voor ogen. Dat zou ertoe kunnen bijdragen om juist door die discussie tot een evenwichtiger oplossing te komen. Te zijner tijd dus, niet op stel en sprong. Wellicht beter onderbouwd en in ieder geval breder gedragen dan met de thans getroffen regeling het geval is.

Allereerst moet volledigheidshalve worden toegelicht waarom het spoorloos verdwijnen van de vier genoemde regimenten meer is dan een administratieve bevestiging van een praktisch feit. Het gaat hier immers niet alleen om het wegvallen van vier formele bases voor traditie en korpsgeest. Het 44e Bataljon Johan Willem Friso, het 47e Bataljon Menno van Coehoorn, het 45e Bataljon Oranje Gelderland en het 43e Bataljon Chassé waren jarenlang – vanaf 1956 – trots en fier op hun officiële en officieuze tradities, op hun speciale sfeer en korpsgeest, maar vooral op hun kunnen en hun prestaties. Niet minder dus dan dat bij de nu min of meer voortbestaande bataljons Grenadiers en Jagers, Fuseliers Prinses Irene, Van Heutsz, Stoottroepen en Limburgse Jagers het geval is.

Ik zeg: „min of meer voortbestaande bataljons” omdat sinds 1988 allerlei wijzigingen in regimentsbinding op dit moment al een vervreemdende chaos hebben gecreëerd. Ook die tussentijdse aanpassingen zijn nooit naar buiten uitgelegd, laat staan verantwoord door de wapentraditieraad. Maar kennelijk is het hele idee van publieke uitleg en externe verantwoording vreemd aan háár tradities. Toch zou zij bijvoorbeeld de langer dienende troepenofficieren en dito onderofficieren van het huidige 17e Bataljon Garderegiment Fuseliers Prinses Irene eens moeten proberen uit te leggen hoe dat nu zit met hun tradities. Vanaf medio 1988 – een exacte datum bleek niet eens te achterhalen – behoorde dat bataljon in Oirschot achtereenvolgens tot: het Regiment Chassé, het Regiment Limburgse Jagers, het Regiment Menno van Coehoorn en nu kortelings tot het Garderegiment Fuseliers. Ander voorbeeld: het 43e Bataljon in Assen behoorde bijna veertig jaar tot het Regiment Chassé. Twee jaar geleden

Tabel 1 Parate bataljons conform Prioriteitennota

11 Infbat (lumbi) Garderegiment Grenadiers en Jagers
12 Infbat (lumbi) Regiment van Heutsz
13 Infbat (lumbi) Regiment Stoottroepen
42 Painfbat Regiment Limburgse Jagers
47 Painfbat Garderegiment Fuselier Prinses Irene

werd dat Johan Willem Friso en binnenkort zal het Stoottroepen zijn. Om het ongeluk af te ronden is het bataljon op 31 december 1993 opgeheven, terwijl enkele maanden later eveneens in Assen het 13e Infanteriebataljon werd gevormd, met het tactisch nummer dat jarenlang bij de Fuseliers hoorde. Ja zeker, dezelfde uit het eerste voorbeeld. Je moet het maar kunnen verzinnen (zie ook tabel 1).

Ringoirs erfenis

Er is nog een heel wonderlijke kant aan de nu gekozen wijze van voortzetting en opheffing van de huidige regimenten. Daarvoor moet eerst wat dieper op de geschiedenis van de Nederlandse infanterie worden ingegaan. De man die in de jaren 1960-'70 op dit gebied veel studie heeft verricht, was kapitein der jagers b.d. H. Ringoir. Ringoir – helaas inmiddels overleden – komt de eer toe eindelijk duidelijkheid gebracht te hebben in de nogal chaotische geschiedenis van onze infanterieregimenten.

In 1967 schreef het toenmalige hoofd van de Sectie Krijgsgeschiedenis en Ceremonieel, luitenant-kolonel G.J. van Ojen jr., ter inleiding op Ringoirs eerste officiële studie „Gegevens over de traditie der Infanterie” onder meer:

„Verwarring is de grootste vijand van een geordende samenleving. [...] Dit geldt wel in het bijzonder voor een organisatie als de Koninklijke Landmacht, waar omtrent de traditie van haar onderdelen helaas geen eenheid van opvatting bestaat. [...] Door de vele organisaties en reorganisaties die er sinds de oprichting van de Koninklijke Landmacht hebben plaats gevonden, blijken velen Uwer het juiste spoor te zijn kwijtgeraakt.”

Van Ojen zei het keurig, maar de werkelijkheid van de traditiehandhaving bij de infanterie was er een van verwarring, onduidelijkheid en vooral: gebrek aan logica. Kennelijk had men daarbij nooit gekeken naar de veel zorgvuldigere manier waarop binnen het Britse leger, ook bij sterke reducties van parate eenheden, regimentstradities door samen-

voeging en hernoeming toch herkenbaar en logisch bewaard blijven. Trouwens, dat heeft de Wapen-traditierraad Infanterie met haar oplossing voor de thans gerezen kwesties ook overduidelijk nagelaten. Daarover straks meer. Terug naar 1967.

Allereerst was er de kwestie van – wat ik hier gemakshalve noem – de „bruggen in de tijd”, om hiaten in het voortbestaan van de Nederlandse infanterieregimenten te overspannen. Er waren twee zulke hiaten. Het meest recente besloeg de periode van 1940 tot 1950. Voor het naoorlogse optreden in Nederlands Oost-Indië waren de genummerde regimenten in losse bataljons gegroepeerd. Dat gold ook voor de bataljons van de Garderegimenten Grenadiers, Jagers en Fuseliers Prinses Irene, en voor die van het Regiment Stoottroepen. In de periode 1950-1953 is getracht de traditie van de vooroorlogse „nummerregimenten” te verbinden aan die van de inmiddels van een naam voorziene regimenten. De manier waarop die brug toen werd geslagen, verdiende overigens geen schoonheidsprijs.

Allereerst werd vrij willekeurig bepaald dat elf vooroorlogse regimenten een voortzetting zouden krijgen, waarbij de hoger genummerde regimenten – vanaf 12 RI – werden geacht te zijn teruggekeerd in de regimenten waaruit zij ooit waren voortgekomen. Dat hadden er wellicht beter acht kunnen zijn, conform de situatie in 1841, toen ons leger na de afscheiding van België werd gereorganiseerd en gereduceerd. Vreemd genoeg bleef uiteindelijk in 1953 daarbij 4 RI, dat nota bene wegens zijn optreden in 1940 op het vliegveld Valkenburg een vaandelopschrift had verkregen, zonder voortzetting. Een derde bezwaar betrof het feit dat de meeste „naamregimenten” meer dan één regimentstraditie voortzetten, zonder dat duidelijk vast stond wat het eigenlijke stamregiment was. Ook de regeling van het voeren van vaandelopschriften was daarvoor onlogisch.

Het tweede hiaat

Het tweede hiaat in de geschiedenis werd gevormd door de aaneensluitende periode van de Bataafse Republiek (1795), het Koninkrijk Holland (1806) en de zgn. Inlijving bij Frankrijk (1810), die eindigde met de heroprichting van de – later Koninklijke – landmacht in 1813. Strikt genomen duurde dat hiaat nog veel korter: van 1812 tot 1813. Zoals

wellicht bekend, waren immers in 1795 de – inmiddels sinds 1772 genummerde – infanterieregimenten in Staatse dienst rechtstreeks overgegaan in eenheden van de Bataafse Republiek. Het zelfde gebeurde ook in 1806 en 1810, zodat de Nederlandse infanterieregimenten die uiteindelijk tijdens Napoleons Russische veldtocht in 1812 werden vernietigd, kunnen worden beschouwd als de voortzetting van de regimenten van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

Er waren zeer goede redenen om ook over dat hiaat een brug te slaan. Allereerst is juist de periode voor 1795 van belang omdat daarin ruim twee eeuwen rijke infanterietraditie liggen bewaard. Niet van de minste soort omdat al vanaf het ontstaan van de Republiek in 1579 door Nederlandse infanterieregimenten aan talloze veldslagen en campagnes in Staatse dienst werd deelgenomen. Uiteraard werd daarbij niet altijd glorie behaald, maar dikwijls zeker wel. Men denke aan Nieuwpoort (1600), Seneffe (1674), Boyne (1690), Ramillies (1706), Malplaquet (1709) en Fontenoy (1745), om bij wijze van voorbeeld een nogal willekeurige keus te maken uit de geschiedenis van de Garde te Voet, later Hollandsche (Blauwe) Garde, de voorganger van de huidige Garde Grenadiers. Vreemd genoeg gold het hiaat kennelijk niet voor het Korps Rijdende Artillerie, dat als jaar van oprichting 1793 voerde. Ook niet voor het Korps Mariniers, dat sinds jaar en dag werd geacht sinds 1665 te bestaan. Respectabele getallen natuurlijk, maar bij volledig overbruggen van het hiaat zou bijvoorbeeld 1 RI (het onlangs weer opgeheven RI Johan Willem Friso) bestaan vanaf 1577 en zou 5 RI (het ook verdwenen RI Oranje Gelderland) zijn oprichting kunnen stellen op 1586. Dat is nog eens andere koek. Ook het voormalige 8 RI (traditie tot voor kort bewaard door RI Oranje Gelderland) en het Garderegiment Grenadiers dateren wat betreft hun oudste stamregiment nog uit de zestiende eeuw: 1595 en 1599 (zie ook tabel 2).

Het Koninklijk Besluit van 1977: eindelijk orde op zaken

In 1977 verscheen Ringoors tweede officiële studie: „Afstammingen en Voortzettingen der Infanterie”, uitgegeven door de Sectie Krijgsgeschiedenis KL. Daarin waren nauwgezet alle namen, data en andere gegevens uit vier eeuwen Nederlandse infan-

Tabel 2 Oprichtingsdata oudste bataljons van infanterieregimenten

1-Garderegiment Grenadiers 02-01-1599 (Garde te Voet 1674)
1-Garderegiment Jagers 22-08-1665 (Jagers 1793)
1-Garderegiment Fuseliers Prinses Irene 11-01-1941 (Irene Brigade)
1-Regiment van Heutz 07-03-1808 (KNIL en NDVN-Korea)
1-Stoottroepen 21-09-1944 (Binnenlandse strijdkrachten)
3-1 RI 30-08-1577
3-2 RI 18-11-1602
1-3 RI 04-02-1672
1-4 RI 14-01-1602
1-5 RI 07-01-1586
3-6 RI 14-07-1603
2-7 RI 19-12-1747
3-8 RI 26-01-1595

teriegeschiedenis in duidelijk onderling verband opgenomen. In hetzelfde jaar werd bij Koninklijk Besluit nr. 101 dd. 12 maart 1977 de ultieme poging gedaan de twee hiaten volledig te overbruggen en ook overige onduidelijkheden in de traditiehandhaving binnen de KL definitief weg te nemen. Dat betrof o.m. de onderlinge rangschikking van wapens, korpsen en regimenten (in art. 1, lid 1 en art. 3, lid 2), de vaststelling van stamregimenten (in art. 4, lid 2 en 3) versus die van regimenten waarvan slechts de traditie wordt bewaard (in art. 4, lid 5), alsmede de vaandelopschriften (art. 5, lid 1 en 2). Deze poging van 1977 kan men zonder meer geslaagd noemen. In art. 4, lid 2 werd dus het hiaat 1795-1813 op logische wijze overbrugd. Bepaald werd namelijk dat de acht regimenten infanterie, die in 1841 bestonden, en de regimenten die hieruit tot 1940 voortkwamen, werden aangemerkt als de voortzetting van de gelijkgenummerde regimenten infanterie van linie van de Bataafse Republiek in 1806 en van de eenheden waaruit deze ontstonden en die hieruit tot 1813 voortkwamen. Ook werd in art. 4, lid 3 bepaald dat alleen 1, 2, 3, 5 en 7 RI een rechtstreekse voortzetting vonden resp. in de regimenten Johan Willem Friso, Limburgse Jagers, Menno van Coehoorn, Oranje Gelderland en Chassé, de traditie van 4, 6 en 8 RI werd door een van de genoemde regimenten bewaard. Zo kreeg het in 1953 vergeten 4 RI zijn plaats terug: de traditie ervan werd bewaard door het Regiment Menno van Coehoorn. 9, 10 en 11 RI uit het besluit van 1953 werden geacht te zijn opgegaan in de lager genummerde regimenten waaruit zij ooit waren voortgekomen (zie ook tabel 3).

Ten slotte werd over het voeren van vaandel-

opschriften in art. 5, lid 1 bepaald dat alleen de opschriften van het stamregiment werden gevoerd; die van regimenten waarvan slechts de traditie werd bewaard, zouden worden vermeld op een zgn. cravate, die aan het vaandel werd bevestigd. Sprekend voor de betrachte nauwgezetheid van dit Koninklijk Besluit is nog dat in art. 5, lid 2 tevens werd bepaald dat bij een eventuele heroprichting van zo'n regiment de cravate weer zal worden overgebracht naar dat vaandel. Men hield dus al rekening met een eventuele heroprichting van oude regimenten.

Kortom, het Koninklijk Besluit van 12 maart 1977 schiep eindelijk orde, logica en duidelijkheid in de traditie van onze infanterie en het deed ook recht aan de leeftijd van haar regimenten en, zij het impliciet, aan hun glorievolle geschiedenis.

1994: opnieuw wanorde

Kijken we nu naar het Besluit van 29 juli 1994. Ik herhaal nog even de kern ervan:

De Regimenten Infanterie Johan Willem Friso, Menno van Coehoorn, Oranje Gelderland en Chassé worden opgeheven, de traditie wordt niet overgenomen noch bewaard, de vaandels zullen worden ingenomen. (lid 1 van Besluit nr. 618 van H.M. de Koningin, dd. 29 juli 1994).

Fantasielozer en simpelere kan het niet. Het gemak waarmee hier immers met een pennestreek eeuwenoude tradities tot niets worden gereduceerd, past misschien volgens de Wapentraditierraad Infanterie in onze nuchtere, zakelijke jaren '90. Ik geloof er niets van. Een goede traditiehandhaving geeft belangrijke bindingen met het verleden. Daaruit valt te leren. Wie het verleden niet kent, kan het heden nooit goed begrijpen. Hoe dan ook, het valt onmiddellijk op dat juist de oudste regimenten het moeten ontgelden. Van de acht nummerregimenten verdwijnen er namelijk zes min of meer spoorloos, waaronder het oudste en eerste in rangvolgorde: Johan Willem Friso (voormalig 1 RI). Op on-

Tabel 3 Stamregimenten en traditiebewaring volgens Koninklijk Besluit van 1977

1 RI > Regiment Johan Willem Friso
2 RI > Regiment Limburgse Jagers, trad. v. 6 RI
3 RI > Regiment Menno van Coehoorn, trad. v. 4 RI
5 RI > Regiment Oranje Gelderland, trad. v. 8 RI en TRIS
7 RI > Regiment Chassé, trad. v. 1 t/m 4 RPAG

verklaarde gronden wordt slechts 2 RI voortgezet, nl. door het Regiment Limburgse Jagers, terwijl de traditie van 6 RI door ditzelfde regiment wordt bewaard.

De slordigheid waarmee dit alles wordt geregeld, is overigens tekenend. In lid 3 wordt namelijk verwezen naar twee plaatsen in het Koninklijk Besluit van 1977 waar de namen van de vier op te heffen naamregimenten zouden moeten vervallen. Maar omdat *niet* wordt verwezen naar art. 4, lid 3, blijven de opgeheven regimenten toch in het Koninklijk Besluit van 1977 vermeld. Om de verwarring compleet te maken, wordt ook nog verwezen naar een Besluit van H.M. van 29 januari 1985, nr. 72, waarbij het Koninklijk Besluit van 1977 „laatstelijk gewijzigd” zou zijn. Benieuwd als ik was wat er in die wijziging zou staan, bleek ook die verwijzing foutief. Uiteindelijk bleek het besluit niet eens te bestaan; wel was een dergelijke wijziging twee jaren eerder, in 1983, uitgegeven.

Van de formele details terug naar het inhoudelijke. Wanneer men zich realiseert dat het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene en het Regiment Stoottroepen beide stammen uit de Tweede Wereldoorlog en dat deze behalve als regiment ook elk in een eigen bataljon blijven voortbestaan, krijgt men de indruk dat de jongste traditie en de meest recente geschiedenis voor de Wapentraditieraad tegelijkertijd de belangrijkste is. Een verbazingwekkende opvatting over geschiedenis en traditie, allebei. Begrijpelijker vind ik dan de zelfstandige continuering van het Regiment Van Heutsz, dat immers de oude tradities van het KNIL (1808-1950) voortzet. Een andere beslissing, waaraan overigens in het Besluit van 29 juli jl. nog niet werd gerefereerd, betreft het straks in één bataljon samenbrengen van compagnieën Grenadiers en compagnieën Jagers. Dit wordt dan dus 11 Infanteriebataljon (Luchtmobiel) Garderegiment Grenadiers en Jagers. Daarvoor is thans een apart Koninklijk Besluit gereed, dat in april 1995 van kracht wordt. Op zich zelf is die samenvoeging een goede oplossing, die in periodes voor en na de Tweede Wereldoorlog immers ook heeft bestaan. Wat in dat besluit overigens opvalt, is de zeer nauwgezette manier waarop alle consequenties van de samenvoeging voor bijvoorbeeld traditie, plaatsing van officieren en vaandelopschriften zijn vastgelegd. Ik weet ook wel dat dit soort zaken bij garderegimenten nauw luistert,

maar de betoonde slordigheid en fantasieloosheid terzake van de gewone regimenten krijgt daarmee wel een hopelijk ongewild, maar toch bijna demonstratief karakter. Gezien mijn eerdere opmerkingen ontkom ik dan ook over het geheel genomen niet aan een uiterst negatief eindoordeel over de recente regeling voor opheffing van de vier infanterieregimenten, zoals vastgelegd in het besluit van 29 juli 1994, zowel inhoudelijk als formeel-tekstueel.

Voortzetting Staatse tradities door één regiment

Zoals gezegd wil ik aan het slot van dit betoog een aanzet geven voor een wat bredere meningsvorming, die op termijn zou kunnen leiden tot een meer verantwoorde regeling van de afstamming en traditieshandhaving van de Nederlandse infanterieregimenten. Daarbij moet allereerst een goede aansluiting worden verkregen met het Koninklijk Besluit van 1977 omdat, als eerder gezegd, daarin nu juist een logische en volledige regeling was getroffen in een materie, die daarvóór vele onduidelikheden bevatte. In de tweede plaats kan het volgens mij niet zo zijn dat op uiterst toevallige gronden van onze oudste regimenten – naast de Garde te Voet – alleen 2 en 6 RI voortleven. Als het Regiment Limburgse Jagers dan tradities bewaart, dan toch van alle acht regimenten van 1841.

Het zou dan ook voor de hand liggen niet 2 RI maar 1 RI als stamregiment aan te wijzen en het regiment de tradities te laten bewaren van 2 t/m 8 RI, van 1 t/m 4 Regiment Pantserafweergeschut (RPAG) en van de Troepenmacht in Suriname (TRIS), dit alles in het verlengde van het Koninklijk Besluit van 1977. Het is dan wel de vraag of de naam van dit regiment niet tevens zou moeten worden gewijzigd. Tenslotte is het dit regiment dat dan de tradities voortzet van de roemvolle periode 1577-1795. Daarin bevocht de Republiek eerst gedurende tachtig jaar haar onafhankelijkheid. Vervolgens was zij de resterende honderveertig jaar, dikwijls samen met Engeland, bezig het machts-evenwicht op het Europese continent te handhaven, vooral tegen het Franse imperialisme, tot dat dit laatste in 1795 vrijwillig werd binnengehaald. Een uitsluitend Limburgse verbinding past daarin niet. Een mogelijke naam zou dan zijn: Regiment Koning-Stadhouder Willem III, waarmee de man zou worden geëerd, die politieke en militaire strategie

zo succesvol combineerde, dat hij meer nog dan zijn voorgangers, Prins Willem I, Maurits en Frederik-Hendrik, een figuur van internationale allure werd. Ik hoor de trouwe Limburgse Jagers al protesteren. Hun mooie en karakteristieke naam op die manier inruilen? De eerlijkheid gebiedt dan wel op te merken dat dat nu ook al geldt voor die andere verdwenen regimenten. Ook hun namen gaven identiteit en herkenning. Het Regiment Johan Willem Friso deed bijv. Willem III's opvolger, de held van Malplaquet voortleven. Het Regiment Oranje Gelderland voerde nota bene de oudste naam van alle: vanaf 1722 tot 1795 bestond er een gelijknamig regiment dat, geworven in Gelderland, het lijfregiment was van de stadhouders van die provincie. Ook de Friese stadhouders hadden al vanaf 1702 een overeenkomstig Regiment Oranje Friesland.

Andere mogelijkheden

Dit brengt mij op een andere en wat evenwichtiger oplossing. Laat niet één, maar twee regimenten de tradities van vóór 1795 voortzetten. Probleem is dan dat er voorshands maar vijf parate infanteriebataljons bestaan. Nu is het natuurlijk mogelijk tradities te laten bewaren door andere actieve of mobilisabele infanterieverbanden. Zo valt te denken aan het Opleidingscentrum Infanterie (OCI). Dat is echter op dit moment bezig te fuseren met het Opleidingscentrum Cavalerie (OCC) tot het Opleidingscentrum Manoeuvr. Alleen door het daarbinnen alsnog creëren van een specifiek infanterieelement, bijv. van de aloude Infanterieschool, zou een kader voor traditieshandhaving kunnen worden geschapen. Een nogal gekunstelde oplossing. Daartegenover zouden ook mobilisabele bataljons zo'n bestemming kunnen hebben. Ik acht dat geen ideale maar zeker wel bruikbare oplossing. Het beroepspersoneel met een oorlogsbestemming bij zo'n bataljon is heus wel in staat de regimentstradities op bevredigende wijze te handhaven. Zeker wanneer daarbij ook de beroepsonderofficieren worden betrokken en ook de reserve-officieren. Uitgaande van de thans bekende plannen voor de oorlogsorganisatie, zullen er straks vijf mobilisabele pantserinfanteriebataljons overblijven. De vier opgeheven regimenten hadden dus heel eenvoudig in die „mobilisabele” optie kunnen blijven voortbestaan. Maar gedane zaken nemen nu eenmaal geen snelle

keer. Dat geldt zeker voor Koninklijke Besluiten. Dit alternatief heeft daarmee dus helaas vooreerst meer formele bezwaren dan praktische voordelen. Overigens is bij evt. verdere reducties, die nog zouden kunnen komen, die optie van mobilisabele bataljons als traditiebewaarders nog steeds een mogelijkheid, die niet zonder meer mag worden uitgesloten. Dit om te voorkomen dat de Wapentraditierraad Infanterie de volgende keer eenvoudigweg bijvoorbeeld ook het Regiment Limburgse Jagers en het Regiment van Heutsz uit het Koninklijk Besluit van 1977 schrapt.

Eerder wees ik al op het fenomeen dat straks de twee oudste garderegimenten, de Grenadiers en de Jagers, worden samengevoegd tot één regiment. Onder het motto van evenwichtiger „pijnverdeling” ligt het dan ook zeker in de rede de twee jongste regimenten, Fuseliers Prinses Irene en Stoottroepen, samen te voegen. H.M. Koningin zou uiteraard daarin moeten bewilligen, maar dat geldt ook voor de wijzigingen die niet-garderegimenten betreffen. Een mogelijke naam is dan Garderegiment Stoottroepen Prinses Irene.

Het voornaamse bezwaar tegen deze fusie zal leven binnen de twee groepen oudgedienden. Dat is begrijpelijk. Het ontstaan van beide regimenten mag dan in de tijd dicht bijeen liggen, de omstandigheden verschilden sterk. Meer dan bij andere regimenten zijn hier niet slechts oudgedienden in het geding, maar ook oorlogsveteranen. Daarom zou ik mij ook een gefaseerd wijzigingsmodel kunnen voorstellen. Op de kortere termijn wordt het eerder beschreven model, dus leidend tot het Regiment Koning-Stadhouder Willem III, ingevoerd. Wanneer gevoeglijk mag worden aangenomen dat er geen oorlogsveteranen meer in leven zijn, volgt de „fusie” tussen Fuseliers en Stoottroepen. Die leidt dan daarmee tot de mogelijkheid de boedel van de oude „linieregimenten” in tweeën te splitsen.

Een Regiment Koning-Stadhouder Oranje Friesland (RKSOFF), dat de voortzetting is van 1 RI (via het Regiment Johan Willem Friso) en – door opname van de Regimenten Oranje Gelderland en Chassé – de tradities bewaart van 5, 7 en 8 RI, van 1 t/m 4 RPAG en van de TRIS. Het – dan dus herboren – Regiment Limburgse Jagers (RLJ) is de voortzetting van 2 RI en bewaart – door opname van het Regiment Menno van Coehoorn – naast de

traditie van 6 RI, ook die van 3 en 4 RI. Hiermee is het Koninklijk Besluit van 1977 getrouw in zijn geest gevolgd. Dat zou dan ook de vaandelopschriften en cravates moeten gelden, waarbij het overweging zou verdienen op de vaandels van RKSOFF resp. RLJ het opschrift „Krijgsverrichtingen onder de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden – 1577-1795” resp. „– 1602-1795” te plaatsen (Voor het vaandel van het Garderegiment Grenadiers en Jagers zou gelden: „– 1599-1795”). Alle tot dusver genoemde „nieuwe” regimentnamen zijn uiteraard tentatief bedoeld. Andere mogelijkheden zijn zeker denkbaar.

De oplossing geeft door haar naamgeving wel de mogelijkheid tot regionale werving en enkadring. RKSOFF betreft zijn mensen uit de drie noordelijke provincies, en uit Gelderland en Flevoland, terwijl RLJ het zelfde doet in Noord-Brabant en

Limburg. De andere drie regimenten werven gezamenlijk in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Utrecht.

Ten slotte

Het is duidelijk dat mijn voorstel, dat eigenlijk een complex van voorstellen is, daardoor alleen al niet als afgerond en volledig mag worden gezien. Er zitten vele varianten in opgesloten, die ook in ander-soortige en gefaseerde combinaties kunnen passen. Het enige dat voor mij vast staat, is dat de thans gekozen oplossing de afstamming en traditiehandering van onze infanterie opnieuw tot een warboel degradeert. Het doel van mijn betoog was een eerste aanzet te geven tot reparatie daarvan. Een tweede stap zou verdere discussie daarover kunnen zijn.

